

Minnesanteckningar från samrådsmöte med särskilt berörda

Plats	Akeback församlingshem		
Datum	2022-06-21	Tid	18:00-20:30
Närvarande	Susanne Pettersson	Region Gotland	
	Jonas Carlsson	Region Gotland	
	Claudia Castillo	Region Gotland	
	Jimmy Holpers	SWECO	
	Ca 44 personer	Särskilt berörda	

Samrådsmöte med särskild berörda

Minnesanteckningar från samrådsmöte 2022-06-21. Frågor och synpunkter som är likartade har förts ihop. Svar som lämnades på plats har också antecknats. Övriga frågor kommer att bemötas i kommande tillståndsprovning.

Privata brunnar och influensområde/påverkansområde

- Kommer Regionen att kontrollera privata vattentäkter inom influensområdet med vattenprover, om det kan bli otjänligt?
- Om man sänker grundvattennivån i marken, finns det då risk för att ett sämre vatten letar sig in i privata vattentäkter?
- En fastighetsägares vatten försvann vid provpumpningen och sedan när det kom tillbaka var det brunt.
- En fastighetsägares brunn sjönk 0,5 meter i april och 1 meter i september. Ändå ligger fastigheten på linjen för 0,3 meter.
- Hur kan man om man har egen brunn ta reda på nivån i brunnen?
 - o Svar: Det går att loda sin egen brunn manuellt.
- Kan man få den mätt med avseende på kvalitet och kvantitet av Regionen?
- Vid framtagande av kontrollprogram så borde fastigheter utanför influensområdet inkluderas.

Vattenskyddsområde

- Kan en lantbrukare inom ett framtida vattenskyddsområde, fortsätta bedriva sitt jordbruk på ett konventionellt sätt? Och kan marken betas som tidigare?
- Varför samkörs inte processerna med framtagande av vattenskyddsområde och tillståndsansökan?
 - o Svar: Regionen behöver veta om tillstånd till uttag medges innan arbete med vattenskydd påbörjas. Vid val av område för

vattenuttag har beaktats det finns lite jordbruksmark i närområdet.

- Det finns inget VSO i Busarve. Kan man ha en vattentäkt i Akeback utan att ha ett VSO?
 - o Svar: Ny vägledning från Havs- och vattenmyndigheten säger att vattentäkter ska skyddas om riskanalys visar att det finns ett behov.
- Hur ersätts fastighetsägare för alla begränsningar som VSO medföljer?
 - o Svar: Arbetet med VSO är en separat process.

Bevisbörda och ersättning

- Alla som blir drabbade ska ha ersättning.
- Bevisbördan uppfattas ligga på enskilda fastighetsägare, och fastighetsägare känner sig överkörda.
- Hur funkar det med ersättning för rättegångskostnader för enskilda fastighetsägare i den här processen. Exempelvis om en fastighetsägare vill ta in en jurist.
- Vem har bevisbördan om skada på vattentäkt uppstår?
- Kommer den enskilde att kunna söka kompensation för skadan på egen brunn? Gäller detta endast inom influensområdet eller kan även andra utanför influensområdet ansöka om ersättning?
- Vem ansvarar för om vattnet förvinner i en enskild vattenbrunn. Kommer Region Gotland att borra en ny brunn?
- Om man anser sig vara påverkad av åtgärden, vem har då bevisbördan?
- Vad händer om den som har en ytlig grävd brunn som sinar, och som troligen får vatten från det övre magasin och Region Gotland tar från det djupa? Kan detta ses som oförutsedd skada?
- Hur länge kan en enskild fastighetsägare åberopa oförutsedd skada, om till exempel dennes vattenbrunn sinar?

Underlaget och framtagande av detta

- Hur kom man fram till 0,3 meter som avgränsat influensområde?
- Från vilken väderstation har meteorologiska data hämtats?
- Kan nivåerna sjunka mer än 1 meter utanför influensområdet?
- Hur har beräkningarna med avsänkning av grundvattennivåerna gjorts?
- Åsikter framfördes om att influensområdet är alldeles för litet.
- Vid beräkning av influensområdet, har hänsyn tagits till torrår?
 - o Svar: Influensområdet kommer att ses över ytterligare inför ansökan.
- Om utsläpp sker i närliggande sumpskog (Roggu), ca 400 meter bort, hur säkerställs att vatten inte rinner tillbaka under pumpningen? Är avståndet tillräckligt?

- Hur mycket vatten har pumpats sammanlagt och mätts? Räcker det för att säga något eller behöver det pumpas mer?
- Ungefär på vilken nivå finns det övre magasinet och det djupa magasinet?
- När är det som torrast? Det är då Regionen skulle ha pumpat 600 m3.
- Regionen säger att det finns god tillgång till vatten innan pumpning. Kommer det fortsatt vara god tillgång på vatten?
- Hur stort är vattenmagasinet?
- Påverkansområdet borde vara större.
- Hur har två vattenmagasin påverkan på varandra?
- Hur mycket har vattenkvalitén kontrollerats?
 - o Svar: En hel del vattenanalyser har gjorts på vatten från de kommunala brunnarna. Inga kvalitetsproblem har noterats.
- Är det de tre brunnarna som ska användas? Kan Regionen ta mer vatten sen?
 - o Svar: Det innebär en helt ny process.
- Cementa har ett stort uttag i samma vattenförekomst. Kan detta uttag i kombination med Cementa, göra situationen värre?

Övriga frågor

- Hur påverkas skogen i områden där det är tunna jordtäcken?
- Tydligare redogörelse efterfrågades från tidigare undersökningar. Bl.a. tidigare borrhningar från 1976. Vad var det som gick fel vid provpumpningar 1976?
 - o Provpumpningarna gjordes i en annan brunn belägen på en annan plats med andra förutsättningar vilket skapade en annan påverkan på omgivningen. Påverkan blev mycket tydligare på närområdet i det fallet.
- Flera synpunkter kom in om att svarstiden är för kort. Önskemål kom upp om mer tid för att komma in med yttrande.
- Synpunkt kom upp att det dieselläckage som skedde inte var bra.
- Befintliga brunnslock borde vara låsbara.
- Hur länge kan man överklaga en eventuell dom?
- Hur mycket mer vatten kommer att tas ut i Follingbotäkten?
 - o Svar: Täkten sinade delvis på 70-talet. Projekt pågår nu för att ta reda på vad som hänt och möjliga åtgärder för att kunna förbättra uttaget.
- Varför lagar inte Regionen Tingstämledningen istället och sparar vatten på det sättet istället för att starta denna vattentäkt?
 - o Svar: Tingstämledningen läcker 1–2 % och mycket pengar läggs på det projektet också.
- Det går ju att till exempel rena avloppsvatten och använda regnvatten: Det finns flera alternativ.

- Svar: Regionen tittar på olika lösningar, till exempel kalkbrott, avsaltning, rening av spillvatten. Tekniken för olika lösningar utvecklas hela tiden. Grundvattenuttag kommer alltid att behöva ingå som bas eftersom det kräver minst energi (viktigt ur beredskapssynpunkt).
- Kommer Roma/Dalhem ha obegränsat med vatten? Kommer detta följas upp?
 - Svar: För hushållsändamål är det man avtalar med Region Gotland om. Det finns regler som anslutna ska följa, till exempel får man inte fylla en pool och man måste följa eventuella bevattningsförbud.
- Vad kostar kommunalt vatten?
 - Svar: Ca 40 kr/kbm inklusive avlopp och det är den rörliga delen.
- Vad händer med Busarvetäkten?
 - Det är en egen process och det finns inga beslut tagna.
- Vad är det för fel på Busarvetäkten?
 - Svar: Det finns utmaningar med Busarve som rör kvalitet och kvantitet.
- Har Busarvetäkten kontakt med Akeback?
 - Svar: Inte vad som har kunnat ses i undersökningarna som har gjorts.
- Varför borrar inte flera vattentäkter. Påverkan blir mycket större på en plats med endast en takt.
 - Svar: Flera täkter betyder fler provpumpningar, tillståndsprövningar och ledningar, vilket är dyrt.
- Hur ska vattenledningarna dras till Roma?
 - Svar: Regionen kommer att ordna med servitut för ledningsnät.
- Finns det risk för att föroreningar kan komma från försvarets verksamhet?
 - Svar: Försvaret är med i samrådet.
- Vad är nivåskillnaden mellan brunnarna?
- Får bara de som bor innanför influensområdet lämna synpunkter i samrådet?
 - Svar: Alla som vill får lämna synpunkter under samrådet.
- När kan en dom vara klar?
 - Svar: Ansökan kommer att skickas in kvartal 4. Domen kan komma ett år efter det.
- När får vi svar på alla våra frågor?
 - Svar: För att vara säker på att få svar på sina frågor bör dessa ställas i ett yttrande. Frågor och svar kommer att sammanställas under hösten i samrådsredogörelsen.
- Hur kan jag som fastighetsägare stoppa detta?

- Svar: Det är domstolen som kan stoppa projektet, om Regionen inte kan visa att åtgärden är hållbar.
- När ska Regionen träffa länsstyrelsen?
- Kan fastighetsägare träffa länsstyrelsen och diskutera?
 - Svar: Det går at begära syn på plats i domstolsprövningen.
- Synpunkten kom upp att Regionen redan har bestämt sig och att den genomförda aktiviteten inte är ett samråd/dialog.
 - Svar: Teknikförvaltningen har fått i uppdrag av Tekniska nämnden att arbeta med tillstånd till nya vattentäkter på olika platser.
- Vem bevakar fastighetsägarnas intressen?